

Kwelderperikelen 2000

Harry Blijleven & Eric Schothorst

Aan het begin van het broedseizoen in 2000 werden wij getroffen door de overdonderende aanwezigheid van Rijkswaterstaat op de kwelder van de Westpolder. Zij waren aan het werk met het herstellen en vernieuwen van rijshoutconstructies en het ophogen van dammen. Daarbij werd met groot materieel kriskras over de kwelder gereden en werden de draglines na het werk op de kwelder geparkeerd. Toen ook nog bleek dat het Waterschap een verstoringsduits in het zakje deed door in het broedseizoen de dijksloot vanaf de kwelder te gaan uitdiepen, waren bij ons de rapen goed gaar.

Deze gebeurtenissen waren voor ons aanleiding om de noodklok te luiden bij diverse organisaties en instanties.

Door het doen van aangifte bij de Regio-politie en het inschakelen van de Algemene Inspectie Dienst en de Waddenvereniging ontstond ook bij Rijkswaterstaat het besef dat er blijkbaar iets mis was met hun werkplanning van dit jaar (en wat ons betreft ook de voorgaande jaren).

Een en ander leidde tot een overleg op de kwelder. Hierbij waren aanwezig: de heer Nicolai, de heer Venema, de heer Frankensen (Rijkswaterstaat), Ankie Woudstra, Lian Rombouts (Waddenvereniging), Erik Schothorst (wetlandwacht, Wadvogelwerkgroep Avifauna) en Harry Blijleven (Wadvogelwerkgroep Avifauna).

Dit overleg verliep in een constructieve sfeer; Rijkswaterstaat bleek op dat moment bereid tot noodzakelijke aanpassingen in de werkplanning zodat het resterende broedseizoen minder verstoord zou kunnen verlopen. Verder werd afgesproken dat we in het najaar opnieuw bij

Graafwerkzaamheden op de kwelders van de West- en Julianapolder, april '00.

Foto Harry Blijleven

elkaar zouden komen en dat Rijkswaterstaat op onze kritiek met voorstellen zou komen voor een aangepaste werkplanning voor het broedseizoen 2001.

Voorzover wij hebben kunnen beoordelen, hebben de werkzaamheden dit jaar niet tot verdere verstoring van de kolonievogels geleid. Wel zijn er forse verstoringen geweest in de belangrijke vestigingsperiode. De gevolgen hiervan zijn, hoewel moeilijk meetbaar, zeker aanwezig geweest.

Het bijna totale verdwijnen van de kolonie Noordse Sterns op de Kadijk (meer dan 100 paar

Rijkswaterstaat had zijn uiterste best gedaan om zo ver mogelijk mee te gaan met onze wensen. De belangrijkste maatregelen worden hieronder genoemd:

- Van 15 april tot 15 mei worden geen werkzaamheden uitgevoerd op de kwelder om in ieder geval een groot deel van de vestigingsperiode te ontzien.
- Van 15 mei tot en met 15 juli vinden geen transporten van materieel plaats vanaf de landzijde (dus door de kwelders). De dragelines worden aangevoerd vanaf pontons en daar ook weer op ge-

Draglinesporen in de Westpolder, april '00.

Foto Harry Blijleven

in 1999) zou met de werkzaamheden te maken kunnen hebben omdat deze plek midden in het werkgebied lag. Uiteraard kan dit ook met andere factoren te maken hebben. Het al dan niet opnieuw verschijnen van de kolonie in 2001 zal wat dat betreft een goede aanwijzing zijn voor wat er aan de hand is geweest.

Het najaarsoverleg is inmiddels geweest. De overlegclub was op verzoek van Rijkswaterstaat uitgebreid met twee vertegenwoordigers van LNV-Noord, omdat die organisatie verantwoordelijk is voor het beheer van de kwelder.

stald na het werk.

- Zo nodig worden in de periode van 15 mei tot en met 15 juli de werkzaamheden verplaatst om kolonievogels te ontzien.
- Werkzaamheden aan de dammen vinden pas plaats na 15 juli of zo veel eerder als de situatie (na overleg) toelaat.

Uiteraard zou het het beste zijn als er in het broedseizoen helemaal niet op de kwelder wordt gewerkt, maar binnen de huidige situatie zijn deze afspraken het

maximaal haalbare. Vooral de bereidheid van Rijkswaterstaat om flexibel in te willen spelen op kwetsbare situaties, is volgens ons van groot belang.

Bovengenoemde afspraken zullen ook gelden voor buitendijkse kwelders in Friesland.

Er zijn verder goede afspraken gemaakt over een aantal overlegmomenten tijdens het komende broedseizoen en uiteraard zullen we de werkzaamheden kritisch volgen. Aan het eind van het seizoen 2001 komen alle partijen weer bijeen om de zaken te evalueren en afspraken te maken voor de daaropvolgende jaren.

Het zal de oplettende lezer opgevallen zijn dat het Waterschap in het hele verhaal niet meedoet. In eerste instantie hebben we ons gericht op de nog lopende werkzaamheden (het Waterschap was al met de werkzaamheden gestopt). Daarna reageerde het Waterschap niet op acties onzerzijds, maar inmiddels lijkt ook van hun kant de bereidheid te bestaan om afspraken te maken voor het volgende seizoen.

Denk nou niet dat hiermee alle onrust op de kwelder tot het verleden hoort. Ter illustratie het volgende lijstje:

- loslopende honden uitlaten op de kwelder
- crossfietsen
- zeekraal oogsten voor restaurant in de stad
- vliegeren
- modelvliegtuigjes in de lucht
- sportvliegtuigjes
- laagvliegen Defensie
- picknicken op de Kadijk
- afbranden vegetatie door een boer
- uitgraven greppels door een boer
- het afplaggen van een stuk kwelder door een boer
- inscharen vee op kavel met kolonievogels (eigendom onder andere Groninger Landschap)
- onderzoeksactiviteiten.

In dit verband lijkt het hoopgevend dat de huidige regeling voor de kwelder (de Regeling functiebeloning bos- en natuurbeheer), waar de door ons verfoeide openstellingsregeling onderdeel van is, volgend jaar afloopt.

Echter, het lijkt erop dat ook in de nieuwe afspraken 'de openstelling' onderdeel van het pakket gaat uitmaken.

Het is dus van groot belang om nu alles op alles te zetten om de nieuwe regeling in het voordeel van de kwelder en zijn bewoners te laten zijn.

Als wadvogelwerkgroep zullen we dat zeker doen!

Literatuur

Schothorst E. & D. Veenendaal 1999.
Verstoringen van vogels langs de Groninger Noordkust.

De Grauwe Gors 27: 7-14.

Harry Blijleven
Berlageweg 83
9731 LK Gromingen
tel. 050-5424563

&
Erik Schothorst
Molenstraat 10
9967 SM Eenrum
tel. 0595-491935